

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (kolmas koda)

5. mai 2022 *

Eelotsusetaotlus – Tarbijakaitse – Direktiiv 2011/83/EL – Artikli 6 lõike 1 punkt m – Tarbija ja kaupleja vahel sõlmitud kaugleping – Kaupleja kohustus teavitada tarbijat tootja müügarantii olemasolust ja selle tingimustest – Sellise kohustuse tekkimise tingimused – Tarbijale tootja müügarantii kohta edastatava teabe sisu – Direktiivi 1999/44/EÜ artikli 6 lõike 2 mõju

Kohtuasjas C-179/21,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Bundesgerichtshofi (Saksamaa Liitvabariigi kõrgeim üldkohus) 11. veebruari 2021. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 23. märtsil 2021, menetluses

absoluts -bikes and more- GmbH & Co. KG

versus

the-trading-company GmbH,

EUROOPA KOHUS (kolmas koda),

koosseisus: koja president K. Jürimäe, kohtunikud N. Jääskinen, M. Safjan (ettekandja), N. Piçarra ja M. Gavalec,

kohtujurist: G. Pitruzzella,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades kirjalikku menetlust,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

- absoluts -bikes and more- GmbH & Co. KG, esindaja: *Rechtsanwalt* C. Rohnke,
- the-trading-company GmbH, esindaja: *Rechtsanwalt* A. Rinkler,
- Tšehhi valitsus, esindajad: M. Smolek, J. Vláčil ja S. Šindelková,
- Euroopa Komisjon, esindajad: M. Noll-Ehlers, N. Ruiz García ja I. Rubene,

* Kohtumenetluse keel: saksa.

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada kohtuasi ilma kohtujuristi ettepanekuta,

on teinud järgmise

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlus käsitleb küsimust, kuidas tõlgendada Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2011. aasta direktiivi 2011/83/EL tarbija õiguste kohta, millega muudetakse nõukogu direktiivi 93/13/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 1999/44/EÜ ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 85/577/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 97/7/EÜ (ELT 2011, L 304, lk 64), artikli 6 lõike 1 punkti m ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. mai 1999. aasta direktiivi 1999/44/EÜ tarbekaupade müügi ja nendega seotud garantiide teatavate aspektide kohta (EÜT 1999, L 171, lk 12; ELT eriväljaanne 15/04, lk 223) artikli 6 lõiget 2.
- 2 Taotlus on esitatud absoluts -bikes and more- GmbH & Co. KG (edaspidi „absoluts“) ja the-trading-company GmbH vahelises kohtuvaidluses selle üle, kas absoluts on kohustatud esitama oma klientidele teavet tema poolt müügiks pakutavatele toodetele kolmandate isikute antava müügigarantii kohta.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

Direktiiv 1999/44

- 3 Direktiivi 1999/44 põhjenduses 21 on märgitud:

„teatavatele kaubakategooriatele on müüjatel ja tootjatel tavaks pakkuda garantiisid teatava aja jooksul ilmnevate puuduste korral; see tava võib elavdada konkurentsi; kuna sellised garantiid on seaduslikud turustusvahendid, ei tohiks need tarbijat eksitada; tagamaks, et tarbijaid ei eksitata, peaksid garantiid sisaldama teatavat teavet, sealhulgas avaldust, et kõnealune garantii ei mõjuta tarbija seaduslikke õigusi“.

- 4 Nimetatud direktiivi artikkel 1 on sõnastatud nii:

„1. Käesoleva direktiivi eesmärk on ühtlustada liikmesriikide õigus- ja haldusnormid, mis käsitlevad tarbekaupade müügi ja nendega seotud garantiide teatavaid aspekte, et tagada tarbijakaitse ühtlane minimaalne tase siseturul.

2. Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

[...]

e) garantii – müüja või tootja kohustus tarbija ees maksta ilma lisatasu nõudmata tagasi tarbekauba eest makstud hind või kaup ümber vahetada, parandada või käidelda ükskõik millisel viisil, kui kaup ei vasta garantiiavalduses esitatud spetsifikatsioonidele või asjaomasele reklaamile;

[...].“

5 Direktiivi artikli 6 lõikes 2 on sätestatud:

„Garantiis:

- sedastatakse, et tarbijal on tarbekauba müüki reguleerivate kehtivate siseriiklike õigusaktide alusel seaduslikud õigused, ning näidatakse, et garantii ei mõjuta kõnealuseid õigusi,
- esitatakse lihtsas, arusaadavas keeles garantii sisu ning olulised üksikasjad, mida on vaja garantii alusel nõuete esitamiseks, eelkõige garantii kehtivusaeg ja territoriaalne kohaldamisala ning garantii andja nimi ja aadress.“

Direktiiv 2011/83

6 Direktiivi 2011/83 põhjendused 4, 5 ja 7 on sõnastatud järgmiselt:

„(4) Vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 26 lõikele 2 hõlmab siseturg sisepiirideta ala, mille ulatuses tagatakse kaupade ja teenuste vaba liikumine ning asutamisevabadus. Tarbijate kauglepingute ja väljaspool ärruume sõlmitud lepingute teatavate aspektide ühtlustamine on vajalik toimiva ning tarbijatele suunatud siseturu arendamiseks, kus valitseb tasakaal kõrgetasemelise tarbijakaitse ja ettevõtjate konkurentsivõime vahel, järgides seejuures subsidiaarsuse põhimõtet.

(5) [...] [T]arbijatele esitatava teabe ning kauglepingutest ja väljaspool ärruume sõlmitavatest lepingutest taganemise täielik ühtlustamine [aitab] kaasa kõrgetasemelisele tarbijakaitsele ning ettevõtja ja tarbija vahelise siseturu paremale toimimisele.

[...]

(7) Mõne peamise regulatiivse aspekti täielik ühtlustamine peaks tunduvalt suurendama nii tarbijate kui kauplejate õiguskindlust. Nii tarbijad kui ka kauplejad peaksid saama lähtuda ühtsest, selgelt määratletud õiguslikel printsiipidel rajanevast regulatiivraamistikust, mis reguleerib ettevõtjate ja tarbijate vahel sõlmitavate lepingute teatavaid aspekte kogu liidus. Sellise ühtlustamise tulemusena peaks kõrvaldatama eeskirjade killustatusest põhjustatud takistused ja saavutatama täielik siseturg selles valdkonnas. Kõnealuseid takistusi saab kõrvaldada üksnes ühtsete liidu tasandi eeskirjade kehtestamisega. Lisaks sellele peaks nende eeskirjadega tagatama tarbijate jaoks ühtlaselt kõrge tarbijakaitse tase kogu liidus.“

7 Asjaomase direktiivi artiklis 1 on ette nähtud:

„Käesoleva direktiivi eesmärk on aidata kõrge tarbijakaitse taseme saavutamiseks kaasa siseturu nõuetekohasele toimimisele, ühtlustades tarbijate ja kauplejate vahel sõlmitud lepinguid käsitlevate liikmesriikide õigus- ja haldusnormide teatavaid aspekte.“

8 Nimetatud direktiivi artikli 2 punktides 2, 7 ja 14 on sätestatud:

„Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

[...]

2) „kaupleja“ – füüsiline või juriidiline isik, olenemata sellest, kas viimane on era- või avalik-õiguslikus omandis, kes käesoleva direktiiviga reguleeritud lepingute raames tegutseb – kaasa arvatud teiste isikute kaudu, kes tegutsevad tema nimel või ülesandel – eesmärgil, mis on seotud tema kaubandus-, majandus-, ametialase või kutsetegevusega;

[...]

7) „kaugleping“ – kaupleja ja tarbija vahel sõlmitud leping, mis sõlmitakse organiseeritud kaugmüügi- või teenuste osutamise skeemi alusel ilma kaupleja ja tarbija üheaegse füüsilise kohalolekuta, kasutades eranditult kas üht või mitut kaugsidevahendit kuni ja kaasa arvatud ajani, millal leping sõlmitakse;

[...]

14) „müügigarantii“ – kaupleja või tootja (garandi) poolt tarbija ees võetud kohustus lisaks oma seadusest tulenevale kohustusele kauba vastavuse tagamise osas hüvitada tarbijale kauba eest makstud hind või asendada või parandada kaup või osutada hooldustöid mis tahes moel, kui kaup ei vasta garantiikirjas sätestatud kirjeldusele või muule vastavusega mitteseotud nõudele või asjakohasele reklaamile, mis on kättesaadav lepingu sõlmimise ajal või selle eel“.

9 Sama direktiivi artikli 3 lõikes 1 on sätestatud:

„Käesolevat direktiivi kohaldatakse selles sätestatud tingimustel ja ulatuses kõigi kaupleja ja tarbija vahel sõlmitud lepingute suhtes. Seda kohaldatakse ka vee, gaasi ja elektri tarnimise või kaugkütte lepingute suhtes, sh kui tegu on avalik-õiguslike teenusepakkujatega, kui neid kaupu pakutakse lepingulisel alusel.“

10 Direktiivi 2011/83 artikli 5 lõike 1 punktis e on sätestatud:

„Enne tarbija sidumist muu kui kauglepingu või väljaspool äriruume sõlmitava lepingu või vastava pakkumisega esitab kaupleja tarbijale selgel ja arusaadaval viisil järgmise teabe, kui selline teave ei ole kontekstist niigi selge:

[...]

e) lisaks kauba vastavuse seadusest tuleneva garantii meeldetuletamisele mainitakse kauba müüjäjärgse hoolduse ja müügigarantii olemasolu ja tingimusi (kui see on asjakohane);

[...]“.

11 Direktiivi artiklis 6 on sätestatud:

„1. Enne tarbija sidumist kauglepingu või väljaspool äriruume sõlmitava lepingu või vastava pakkumisega esitab kaupleja tarbijale selgel ja arusaadaval viisil järgmise teabe:

a) kauba või teenuse põhiomadused kommunikatsioonivahendile ning kaubale või teenusele kohases ulatuses;

[...]

l) meeldetuletus kaupade vastavuse seadusest tuleneva garantii kohta;

m) kui see on asjakohane, müügijärgse klienditeeninduse, müügijärgse hoolduse ja müügiгарantii olemasolu ja tingimused;

[...]“.

Saksa õigus

12 Tsiviilseadustiku (Bürgerliches Gesetzbuch, edaspidi „BGB“) § 312d „Teavitamiskohustus“ lõikes 1 on ette nähtud:

„Väljaspool äriruume sõlmitavate lepingute ja kauglepingute puhul on kaupleja kohustatud kooskõlas tsiviilseadustiku rakendamise seaduse (Einführungsgesetz zum Bürgerlichen Gesetzbuche, edaspidi „EGBGB“) §-ga 246a tarbijat teavitama. [...]“.

13 BGB § 479 „Erisätted garantiide kohta“, käesoleva asja asjaoludele kohaldatavas redaktsioonis, lõikes 1 oli sätestatud:

„Iga garantiiavaldus (§ 443) peab olema esitatud lihtsas ja arusaadavas keeles. Selle hulka kuuluvad:

1) andmed tarbija seaduslike õiguste kohta ja teave selle kohta, et garantii ei mõjuta neid õigusi, ning

2) garantii sisu ja kogu oluline teave garantii alusel nõuete esitamiseks, eelkõige garantii kehtivusaeg ja territoriaalne kohaldamisala ning garanti nimis ja aadress.

[...]“.

14 EGBGB § 246a „Teavitamiskohustus väljaspool äriruume sõlmitavate lepingute ja kauglepingute, välja arvatud finantsteenuste osutamise lepingute korral“ lõikes 1 on sätestatud:

„(1) Kaupleja on vastavalt BGB § 312d lõikele 1 kohustatud tegema tarbijale kättesaadavaks järgmise teabe:

[...]

9) kui see on asjakohane, müügijärgse klienditeeninduse, müügijärgse hoolduse ja müügiгарantii olemasolu ja tingimused,

[...]“.

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

- 15 absoluts pakkus veebipõhisel müügiplatvormil Amazon müügiks Šveitsi tootja taskunugasid Victorinox. Veebisaidi Amazon seda pakkumust sisaldaval leheküljel ei olnud teavet sellele taskunoale kas absolutsi või kolmanda isiku poolt antava garantii kohta, küll aga oli rubriigi „Tehniline lisateave“ all link „Kasutusjuhend“. Sellele lingile klõpsates avanes kasutajal kaheleheküljeline teabeleht, mille oli koostanud ja vormistanud vastava noa tootja. Teisel lehel oli muu hulgas kirjas alljärgnev avaldus „Victorinox’ garantii“ kohta: „Victorinox’ garantii laieneb tähtajatult igale materjali- ja tootmisveale (elektroonika puhul on garantiitähtaeg 2 aastat). Garantii ei hõlma tavapärase kulumise või asjatundmatu kasutamise tagajärjel tekkinud kahju.“
- 16 absolutsiga konkureeriv äriühing the-trading-company leiab, et nimetatud äriühing ei ole esitanud piisavalt teavet noa tootja pakutava garantii kohta. Seetõttu esitas ta kõlvatut konkurentsi käsitlevate Saksa õigusnormide alusel hagi, milles nõudis, et kohus kohustaks absolutsi lõpetama selliste pakkumuste tegemine, juhtimata samal ajal tarbija tähelepanu tema seadusest tulenevatele õigustele ja asjaolule, et need õigused ei ole tootja garantiiga vastuolus, ning täpsustamata selle garantii territoriaalset ulatust.
- 17 Esimese astme kohtus jättis the-trading-company hagi rahuldamata, kuid apellatsioonkaebuse Oberlandesgericht Hamm (liidumaa kõrgeim üldkohus Hammis, Saksamaa) rahuldab. Nimetatud kohus leidis, et vastavalt BGB § 312d lõike 1 esimesele lausele koostoimes EGBGB § 246a lõike 1 esimese lõigu esimese lause punktiga 9, millega võetakse üle direktiivi 2011/83 artikli 6 lõike 1 punkt m, lasub kohustus esitada garantii kohta teavet müüjal, kui tema pakkumus sisaldab, nagu käesoleval juhul, avaldust selle kohta, et on olemas garantii. Olles täpsustanud, et selle teavitamiskohustuse ulatus tuleb kindlaks määrata BGB § 479 lõike 1 alusel, millega võetakse üle direktiivi 1999/44 artikli 6 lõige 2, märkis nimetatud kohus lisaks, et absolutsi pakkumus ei sisalda BGB asjaomases sättes nõutud teavet ning ükski toimikus olev dokument ei viita ka sellele, et tarbija oleks selle teabe saanud tellimisprotsessi hilisemas etapis.
- 18 absoluts esitas Oberlandesgericht Hammi (liidumaa kõrgeim üldkohus Hammis) otsuse peale Bundesgerichtshofile (Saksamaa Liitvabariigi kõrgeim üldkohus) kassatsioonkaebuse, milles palus teha lahendi, millega jäetakse esimese astme kohtu otsus muutmata.
- 19 Eelotsusetaotluse esitanud kohtul on tekkinud esiteks küsimus, kas absolutsi olukorras kaupleja on direktiivi 2011/83 artikli 6 lõike 1 punkti m alusel kohustatud teavitama tarbijat tootja pakutava müügigarantii olemasolust ja selle tingimustest. Täpsemini soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus teada, kas direktiivi 2011/83 asjaomases sättes kasutatud sõnu „vajaduse korral“ arvestades tekitab pelk tootja garantii – käesoleval juhul Victorinox’ garantii – olemasolu niisuguse teabe esitamise kohustuse asjaomast toodet turustavale kauplejale või tekib see kohustus vaid juhul, kui kaupleja mainib oma pakkumuses tootja garantii olemasolu.
- 20 Arvestades direktiivi 2011/83 ülesehitust ja eesmärki, aga ka asjaolu, et arvesse tuleb võtta vajadust mitte kehtestada kauplejate põhiõiguste suhtes ebaproportsionaalset piirangut, kaldub eelotsusetaotluse esitanud kohus tõlgendama direktiivi 2011/83 artikli 6 lõike 1 punkti m nii, et pelk tootja garantii olemasolu ei tekita kauplejal kohustust anda oma klientidele selle garantii kohta teavet.

- 21 Sellisel juhul tekib eelotsusetaotluse esitanud kohtul teiseks küsimus, kas pakkumuses ainuüksi tootja garantii mainimisega, sõltumata selle vormist ja sellest, kas seda on rõhutatud või mitte, tekib kauplejal direktiivi 2011/83 artikli 6 lõike 1 punktis m ette nähtud teavitamiskohustus või kas selleks, et niisugune teavitamiskohustus tekiks, on samuti vajalik, et see teave oleks tarbijale ilma pikemata selge või tekib selline kohustus ka juhul, kui tarbijale ei ole ilma pikemata selge, et tootja garantii olemasolu ei ole maininud kaupleja, vaid tootja ise.
- 22 Juhul kui selline kaupleja nagu absoluuts on direktiivi 2011/83 artikli 6 lõike 1 punkti m alusel kohustatud esitama tarbijale teavet tootja antud müügigarantii kohta, küsib eelotsusetaotluse esitanud kohus kolmandaks, mis sisu peab sellel teabel olema. Täpsemini palub ta selgitada, kas see sisu peab olema sama, mis on ette nähtud direktiivi 1999/44 artikli 6 lõikes 2, või võib see sisaldada vähem andmeid.
- 23 Neil asjaoludel otsustas Bundesgerichtshof (Saksamaa Liitvabariigi kõrgeim üldkohus) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:
- „1. Kas ainuüksi juba tootja antud garantii olemasolu toob direktiivi 2011/83/EL artikli 6 lõike 1 punkti m alusel kaasa teabe esitamise kohustuse?
 2. Kas juhul kui esimesele küsimusele vastatakse eitavalt, tekib direktiivi 2011/83/EL artikli 6 lõike 1 punktis m sätestatud teabe esitamise kohustus juba tootja antud garantii mainimisega kaupleja pakkumuses või tekib see siis, kui tootja antud garantii mainimine on tarbijale ilma pikemata selge? Kas teabe esitamise kohustus on olemas ka juhul, kui tarbijale on ilma pikemata selge, et kaupleja annab vaid võimaluse tutvuda andmetega, mille on garantii kohta esitanud tootja?
 3. Kas tootja antud garantii olemasolu ja tingimuste kohta direktiivi 2011/83 artikli 6 lõike 1 punkti m alusel esitamisele kuuluv teave peab sisaldama samu andmeid, mida on garantii kohta nõutud [...] direktiivi 1999/44 [...] artikli 6 lõikes 2, või piisab vähematest andmetest?“

Eelotsuse küsimuste analüüs

Kaks esimest küsimust

- 24 Kahe esimese küsimusega, mida tuleb analüüsida koos, soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas direktiivi 2011/83 artikli 6 lõike 1 punkti m tuleb tõlgendada nii, et tootja antud müügigarantii puhul tekib kauplejale selles sättes pandud teabe esitamise kohustus ainuüksi selle garantii olemasolu tõttu või on kaupleja kohustatud selle garantii olemasolust ja seotud tingimustest tarbijat teavitama üksnes teatavatel tingimustel.
- 25 Kõigepealt tuleb märkida, et kaugleping on direktiivi 2011/83 artikli 2 punkti 7 kohaselt määratletud kui „kaupleja ja tarbija vahel sõlmitud leping, mis sõlmitakse organiseeritud kaugmüügi- või teenuste osutamise skeemi alusel ilma kaupleja ja tarbija üheaegse füüsilise kohalolekuta, kasutades eranditult kas üht või mitut kaugsidevahendit kuni ja kaasa arvatud ajani, millal leping sõlmitakse“. Sellest tuleneb, et kaupleja ja tarbija vahel veebipõhisel müügiplatvormil sõlmitud kauba müügileping kuulub mõiste „kaugleping“ alla ja seega kuulub direktiivi 2011/83 artikli 3 lõigetes 2–4 ette nähtud erandite puudumisel selle direktiivi kohaldamisalasse, nagu see on määratletud direktiivi artikli 3 lõikes 1.

- 26 Pärast seda sissejuhatavat täpsustust tuleb esimesena meelde tuletada, et direktiivi 2011/83 artikli 6 lõike 1 kohaselt peab kaupleja enne seda, kui tarbija on kauglepingu või väljaspool äriruume sõlmitava lepingu või vastava pakkumisega seotud, esitama tarbijale selgel ja arusaadaval viisil teatava teabe. Selle sätte eesmärk on tagada tarbija teavitamine enne lepingu sõlmimist nii lepingu tingimustest ja lepingu sõlmimise tagajärgedest – võimaldades tarbijal otsustada, kas ta soovib end kauplejaga lepinguliselt siduda – kui ka sellise teabe edastamine, mis on vajalik lepingu nõuetekohaseks täitmiseks ja eriti tarbija õiguste teostamiseks (21. oktoobri 2020. aasta kohtuotsus *Möbel Kraft*, C-529/19, EU:C:2020:846, punkt 26 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 27 Mis puudutab konkreetsemalt direktiivi 2011/83 artikli 6 lõike 1 punktis m sisalduvat lepingueelse teavitamise kohustust, siis peab kaupleja tarbijat teavitama, „kui see on asjakohane, müügijärgse klienditeeninduse, müügijärgse hoolduse ja müügiгарantii olemasolu[st] ja tingimus[test]“.
- 28 Müügiгарantiiga seoses nähtub selle sätte sõnastusest ja sõnadest „kui see on asjakohane“, et kui ettevõtja annab müügiгарantii, on ta kohustatud teavitama tarbijat garantii olemasolust ja selle tingimustest.
- 29 Seevastu ei võimalda selle sätte sõnastus kindlaks teha, kas kaupleja on tootja müügiгарantii olemasolu korral kohustatud teavitama tarbijat nii garantii olemasolust kui ka selle tingimustest.
- 30 Ühelt poolt soovitakse direktiivi 2011/83 artikli 6 lõike 1 punktis m sisalduva väljendiga „kui see on asjakohane“ üksnes täpsustada, et selles sättes ette nähtud lepingueelse teavitamise kohustus on mõeldud kohaldamiseks juhul, kui müügiгарantii on olemas, kuid see ei anna siiski tarvilikku teavet sellele küsimusele vastamiseks, kas juhul, kui tootja antud müügiгарantii on olemas lisaks sellele, mille pakub välja kaupleja, ja kui tootja müügiгарantii ei ole tarbija ja kaupleja vahelise võimaliku lepingu ese, peab kaupleja juba ainuüksi selle müügiгарantii olemasolu tõttu teavitama tarbijat mitte üksnes tema enda pakutavast garantiist, vaid ka tootja omast.
- 31 Teiselt poolt võib direktiivi 2011/83 artikli 6 lõike 1 punktis m sõna „müügiгарantii“ kasutamist [prantsuskeelses versioonis „garanties commerciales“ mitmuses] mõista nii, et see hõlmab nii eri müügiгарantiisid, mida kaupleja võib pakkuda sama kauba või mitme kauba eest, kui ka müügiгарantiisid, mida kaupleja ja tootja eraldiseisvate isikutena võivad pakkuda samal ajal.
- 32 Kuna direktiivi 2011/83 artikli 6 lõike 1 punkti m sõnastus iseenesest ei võimalda eelotsusetaotluse esitanud kohtu küsimustele vastata, siis tuleb seda sätet tõlgendada lähtuvalt selle kontekstist ja eesmärkidest, mida sellega taotletakse (vt selle kohta 10. juuli 2019. aasta kohtuotsus *Amazon EU*, C-649/17, EU:C:2019:576, punktid 35 ja 37 ning seal viidatud kohtupraktika).
- 33 Esiteks, mis puudutab direktiivi 2011/83 artikli 6 lõike 1 punkti m konteksti, siis tuleb märkida, et mõiste „müügiгарantii“ on määratletud direktiivi 2011/83 artikli 2 punktis 14 kui „kaupleja või tootja [...] poolt tarbija ees võetud kohustus [...]“. Sellest järeldub, et direktiivi 2011/83 tähenduses hõlmab mõiste „müügiгарantii“ mitte ainult kaupleja, vaid ka tootja pakutavaid müügiгарantiisid.
- 34 Lisaks ilmneb direktiivi 2011/83 artikli 2 punktides 2 ja 14 kasutatud sõnade „kaupleja“ ja „müügiгарantii“ koostoimes tõlgendamisest, et liidu seadusandjal ei oleks olnud mingit mõtet kasutada direktiivi 2011/83 artikli 2 punktis 14 sõnu „või tootja“, kui selle direktiivi artikli 6 lõike 1 punktis m ette nähtud lepingueelse teavitamise kohustus ei hõlma vähemalt teatavatel asjaoludel tootja pakutavat müügiгарantiid.

- 35 Nimelt, kui tootja müüb tarbijale otse või tema nimel ja tema arvel tegutseva muu isiku vahendusel tema toodetavat kaupa, tuleb teda pidada „kauplejaks“ direktiivi 2011/83 artikli 2 punkti 2 tähenduses. Seetõttu võib tema pakutav müügigarantii vastata üksnes asjaomase direktiivi artikli 2 punktis 14 „kaupleja [...] poolt võetud kohustus[ele]“, mitte „tootja [...] poolt võetud kohustus[ele]“ nimetatud sätte tähenduses.
- 36 Neil asjaoludel viitavad direktiivi 2011/83 artikli 2 punktis 14 kasutatud sõnad „või tootja“ olukorrale, kus kaupleja isik ei ole tootja isikuga segi aetav. Võttes aga arvesse asjaolu, et sõna „müügigarantii“ on kasutatud üksnes selle direktiivi artikli 6 lõike 1 punktis m ja analoogses sättes, mis on direktiivi artikli 5 lõike 1 punktis e ette nähtud muude kui kauglepingute või väljaspool äriruume sõlmitavate lepingute puhul, saavad sõnad „või tootja“ omada tähendust üksnes siis, kui nende kahe sättega ette nähtud lepingueelse teavitamise kohustuse raames on kaupleja kohustatud vähemalt teatavatel asjaoludel andma tarbijale teavet mitte üksnes enda müügigarantii kohta, vaid ka tootja pakutava müügigarantii kohta.
- 37 Lisaks, olukorras, kus lepingulise suhte peamine objekt on kauplejast eraldiseisva isiku toodetav kaup, peab direktiivi 2011/83 artikli 6 lõikes 1 sätestatud lepingueelse teavitamise kohustus hõlmama kogu olulist teavet selle eseme, see tähendab asjaomase kauba kohta, et tarbija saaks vastavalt käesoleva kohtuotsuse punktis 26 viidatud kohtupraktikale otsustada, kas ta soovib ennast seda peamist objekti puudutavas osas vastava kauplejaga lepinguliselt siduda. Lisaks „kauba põhiomadustele“, mida on sõnaselgelt nimetatud direktiivi 2011/83 artikli 6 lõike 1 punktis a, hõlmavad sellised andmed aga põhimõtteliselt kõiki garantiisid, mis on olemuslikult kaubaga seotud ja mille hulka kuulub tootja pakutav müügigarantii.
- 38 Teiseks, mis puudutab direktiivi 2011/83 eesmärki, siis olgu märgitud, et nagu see tuleneb selle direktiivi artiklist 1, arvestades põhjendusi 4, 5 ja 7, siis on eesmärk aidata kaasa kõrgetasemelisele tarbijakaitsele, tagades tarbijate teavitatuse ja turvalisuse kauplejatega tehtavates tehingutes. Lisaks käsitlevad tarbijakaitse küsimust liidu poliitikas ERTL artikkel 169 ning Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikkel 38 (10. juuli 2019. aasta kohtuotsus Amazon EU, C-649/17, EU:C:2019:576, punkt 39).
- 39 Samas on Euroopa Kohus otsustanud, et direktiivi 2011/83 sätete tõlgendamisel tuleb tagada õiglane tasakaal kõrgetasemelise tarbijakaitse ja ettevõtjate konkurentsivõime vahel, nagu märgitakse ka selle direktiivi põhjenduses 4, austades seejuures põhiõiguste harta artiklis 16 sätestatud ettevõtja ettevõtlusvabadust (vt selle kohta 10. juuli 2019. aasta kohtuotsus Amazon EU, C-649/17, EU:C:2019:576, punkt 44).
- 40 Sellega seoses tuleb märkida, et kuigi on tõsi, et tarbijale tootja müügigarantii kohta teabe edastamine kui kauplejaga sõlmitava võimaliku lepingulise suhte objektiks oleva kaubaga olemuslikult seotud element tagab selle tarbija kaitse kõrge taseme, tundub tingimusteta kohustus sellist teavet igal juhul esitada, eriti teatavate ettevõtjate, eelkõige väikeettevõtjate toimimise majanduslikus kontekstis, olevat ebaproportsionaalne (vt analoogia alusel 14. mai 2020. aasta kohtuotsus EIS, C-266/19, EU:C:2020:384, punkt 35 ja seal viidatud kohtupraktika). Nimelt sunniks selline tingimusteta kohustus kauplejaid tegema märkimisväärset tööd vastava garantiiga seotud teabe kogumiseks ja ajakohastamiseks, samas kui neil ei ole tingimata otsest lepingulist suhet tootjatega ja tootjate müügigarantii küsimus ei kuulu põhimõtteliselt lepingu alla, mida nad kavatsevad tarbijaga sõlmida.

- 41 Neil asjaoludel peab kõrgetasemelise tarbijakaitse ja ettevõtjate konkurentsivõime tasakaalustamine, nagu on märgitud direktiivi 2011/83 põhjenduses 4, viima järelduseni, et kaupleja on kohustatud andma tarbijale lepingueelset teavet tootja müügigarantii kohta üksnes siis, kui piisavalt informeeritud, mõistlikult tähelepaneliku ja aruka keskmise tarbija õiguspärane huvi kõrgetasemelise kaitse vastu peab olema kaalukam kui tema otsus siduda end asjaomase kauplejaga lepinguliselt või mitte.
- 42 Käesoleva kohtuotsuse punktides 27–41 esitatud grammatilisest, süstemaatiliseist ja teleoloogilisest analüüsist nähtub, et direktiivi 2011/83 artikli 6 lõike 1 punktis m ette nähtud lepingueelne teavitamiskohustus hõlmab nii kaupleja kui ka tootja pakutavat müügigarantiid, kui – nagu nähtub käesoleva kohtuotsuse punktist 41 – tarbijal on selles direktiivis ette nähtud kaitsetaset arvestades õiguspärane huvi saada selles küsimuses teavet, et ta saaks teha oma otsuse sõlmida kauplejaga leping. Sellest järeldub, et kaupleja on kohustatud andma tarbijale lepingueelset teavet tootja müügigarantii kohta mitte ainuüksi selle garantii olemasolu, vaid sellise õigustatud huvi olemasolu tõttu.
- 43 Järelikult tuleb teisena kindlaks teha, kas niisugustel asjaoludel nagu põhikohtuasjas kõne all oleva kaupleja pakkumustele omastel asjaoludel on tarbijal õigustatud huvi saada kauplejalt lepingueelset teavet tootja pakutava müügigarantii kohta ning selle garantii tingimuste kohta.
- 44 Sellega seoses tuleb tunnistada sellise õigustatud huvi olemasolu juhul, kui kaupleja teeb tootja pakutud müügigarantiist oma pakkumuse keskse või määrava elemendi.
- 45 Täpsemini, kuna kaupleja juhib sõnaselgelt tarbija tähelepanu tootja müügigarantii olemasolule, et teha sellest müügi- või reklaamiargument, ning seeläbi parandab oma pakkumuse konkurentsivõimet ja atraktiivsust võrreldes konkurentide pakkumustega, siis on direktiivi 2011/83 artikli 6 lõike 1 punktis m sätestatud teavitamiskohustus kohaldatav.
- 46 Esiteks on selline teave tarbijakaitse seisukohast vältimatult vajalik selleks, et tarbijaid ei eksitataks ebaselge, mitmeti mõistetava või mittetäieliku teabega olemasolevate eri garantiide ja nende liigenduse kohta ning et tarbijad saaksid eelkõige aru, et tootja pakutav müügigarantii ei pärine kauplejalt ja kas sellele garantiile saab vajaduse korral tugineda kaupleja vahendusel. Teiseks ei saa sellist teavitamiskohustust pidada kaupleja jaoks ebaoproportsionaalseks koormaks, kuna viimane otsustab teadlikult ise juhtida tarbija tähelepanu sellele ja soovib saada sellest konkurentsieelist.
- 47 Seevastu juhul, kui kaupleja pakkumuses mainitakse täiendavalt, möödaminnes või pealiskaudu tootja müügigarantiid, nii et pakkumuse sisu ja struktuuri arvestades ei saa seda objektiivselt pidada kaupleja müügiargumentiks ega tarbijat eksitavaks asjaoluks, ei saa kaupleja olla ainuüksi selle mainimise tõttu direktiivi 2011/83 artikli 6 lõike 1 punkti m alusel kohustatud esitama tarbijale selle kohta lepingueelset teavet.
- 48 Selle kindlaks tegemiseks, kas tootja müügigarantii kujutab endast käesoleva kohtuotsuse punkti 44 tähenduses kaupleja pakkumuse keskset või määravat elementi, tuleb arvesse võtta pakkumuse sisu ja üldist struktuuri seoses asjaomase kaubaga; seda, kui tähtis on müügi- või reklaamiargumenti seisukohast mainida tootja müügigarantiid; kohta, kus seda on pakkumuses mainitud; sellise eksimuse või segiajamise tõenäosust, mida selle mainimine võib piisavalt informeeritud, mõistlikult tähelepaneliku ja aruka tarbija tajus põhjustada, seoses muude garantiid

õigustega, mida ta võib teostada, või seoses tegeliku garandi isikuga; seda, kas pakkumuses on selgitusi muude selle kaubaga seotud garantiide kohta või need puuduvad, ning mis tahes muid asjaolusid, mis võivad anda tunnistust tarbijakaitse objektiivse vajaduse kohta.

- 49 Neid kriteeriume arvestades on eelotsusetaotluse esitanud kohtu ülesanne teha kindlaks, kas põhikohtuasjas tuleb kaupleja pakkumuses tootja müügigarantii mainimist pidada kaupleja pakkumuse keskseks või määravaks elemendiks määral, mis toob kassa direktiivi 2011/83 artikli 6 lõike 1 punktis m nimetatud lepinguelse teavitamise kohustuse. Kuigi seda kontrollib üksnes eelotsusetaotluse esitanud kohus, võib Euroopa Kohus eelotsusetaotlust lahendades vajaduse korral esitada täpsustused, mis annavad liikmesriigi kohtule juhised otsuse tegemisel (3. veebruari 2021. aasta kohtuotsus FIGC ja Consorzio Ge.Se.Av., C-155/19 ja C-156/19, EU:C:2021:88, punkt 59 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 50 Käesoleval juhul tuleb märkida, et tootja müügigarantiid ei olnud pakkumuse enda tekstis otseselt mainitud ning seega ei ole ettevõtja seda müügi- või reklaamiväitena märkimisväärselt kasutanud.
- 51 Eelkõige tuleb kõigepealt tõdeda, et seda garantiid oli pakkumuses mainitud üksnes täiendavalt, st tootja teabelehe teisel leheküljel, millega oli võimalik tutvuda rubriigis „Tehniline lisateave“ sisalduva lingi „Kasutusjuhend“ kaudu, mis põhimõtteliselt viitab tootja poolt asjaomase kauba kohta esitatud teabele. Seejärel olgu märgitud, et nimetatud garantii tulenes täpsemini mitte kaupleja koostatud teabelehest, vaid tootja koostatud teabelehest, milles oli konkreetselt märgitud, et tegemist on tootja garantiiga. Lõpetuseks, tõenäosus, et tarbijat võidi garantii olemuse ja garandi tegeliku isiku osas eksitada või segadusse ajada, on seda väiksem, et pakkumuses ei ole mainitud tootja pakutava garantiiga konkureerivat garantiid.
- 52 Neil asjaoludel näib – tingimusel, et eelotsusetaotluse esitanud kohus seda kontrollib –, et sellise tootja müügigarantii mainimist, nagu on kõne all põhikohtuasjas, ei saa pidada kaupleja pakkumise keskseks või määravaks elemendiks.
- 53 Eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb esimesele ja teisele küsimusele vastata, et direktiivi 2011/83 artikli 6 lõike 1 punkti m tuleb tõlgendada nii, et tootja antud müügigarantii puhul ei teki kauplejale selles sättes pandud teabe esitamise kohustus ainuüksi selle garantii olemasolu tõttu, vaid üksnes siis, kui tarbijal on õigustatud huvi saada selle garantii kohta teavet, et teha otsus selle kohta, kas end asjaomase kauplejaga lepinguliselt siduda. Selline õigustatud huvi on eelkõige tuvastatav juhul, kui kaupleja teeb tootja müügigarantiist oma pakkumuse keske või määrava elemendi. Selleks et teha kindlaks, kas garantii kujutab endast sellist kesket või määravat elementi, tuleb arvesse võtta asjaomase kauba pakkumuse sisu ja üldist struktuuri seoses asjaomase kaubaga; seda, kui tähtis on müügi- või reklaamiargumendi seisukohast mainida tootja müügigarantiid; kohta, kus seda on pakkumuses mainitud; sellise eksimuse või segiajamise tõenäosust, mida selle mainimine võib piisavalt informeeritud, mõistlikult tähelepaneliku ja aruka tarbija tajus põhjustada, seoses muude garantii õigustega, mida ta võib teostada, või seoses tegeliku garandi isikuga; seda, kas pakkumuses on selgitusi muude selle kaubaga seotud garantiide kohta või need puuduvad, ning mis tahes muid asjaolusid, mis võivad anda tunnistust tarbijakaitse objektiivse vajaduse kohta.

Kolmas küsimus

- 54 Kolmanda küsimusega palub eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitada, kas direktiivi 2011/83 artikli 6 lõike 1 punkti m tuleb tõlgendada nii, et teave, mis tuleb tarbijale tootja müügigarantii tingimuste kohta anda, vastab direktiivi 1999/44 artikli 6 lõikes 2 nimetatud teabele.
- 55 Sellega seoses tuleb meelde tuletada, et direktiivi 1999/44 artikli 1 lõike 1 kohaselt on direktiivi eesmärk ühtlustada liikmesriikide õigus- ja haldusnormid, mis käsitlevad tarbekaupade müügi ja nendega seotud garantiide teatavaid aspekte, et tagada tarbijakaitse ühtlane minimaalne tase siseturul.
- 56 Mis puudutab konkreetsemalt direktiivi 1999/44 artikli 6 lõiget 2, siis selle sätte sõnastusest koostoimes sama direktiivi artikli 1 lõike 2 punktiga e ja põhjendusega 21 nähtub, et nii müüja kui tootja garantiid peavad sisaldama teatavat teavet, mis on loetletud sama direktiivi artikli 6 lõikes 2, tagamaks, et tarbijat ei eksitata.
- 57 Tuleb rõhutada, et kuigi direktiivi 1999/44 artikli 6 lõige 2 ja direktiivi 2011/83 artikli 6 lõike 1 punkt m puudutavad mõlemad müüja või kaupleja ning tootja pakutavaid müügigarantiisid, on neil eri eesmärgid. Kui neist sätetest esimese eesmärk on täpsustada teavet, mis peab kõnealustes garantiides sisalduma, siis teise eesmärk on anda tarbijale lepingueelset teavet selliste garantiide olemasolu ja nendega seotud tingimuste kohta, nagu nähtub eelkõige selle sätte sõnastusest.
- 58 Seega juhul, kui kaupleja on kohustatud andma tarbijale lepingueelset teavet tootja müügigarantii kohta, peab ta direktiivi 2011/83 artikli 6 lõike 1 punkti m alusel esitama teabe üksnes selle garantii olemasolu ja tingimuste kohta, mitte aga kogu garantii sisu kohta.
- 59 Seega tuleb direktiivi 1999/44 artikli 6 lõikes 2 loetletud eri elementide seast teha kindlaks need, mis puudutavad müügigarantii „tingimusi“ direktiivi 2011/83 artikli 6 lõike 1 punkti m tähenduses.
- 60 Nagu rõhutab komisjon oma kirjalikes seisukohtades, ei puuduta siinkohal direktiivi 1999/44 artikli 6 lõike 2 esimene taane müügigarantii tingimusi direktiivi 2011/83 artikli 6 lõike 1 punkti m tähenduses, vaid selles on silmas peetud seadusest tuleneva vastavusgarantii olemasolule osutamist.
- 61 Mis puudutab direktiivi 1999/44 artikli 6 lõike 2 teist taanet, siis tuleb märkida, et „garantii sisu“ ja „olulised üksikasjad, mida on vaja garantii alusel nõuete esitamiseks, eelkõige garantii kehtivusaeg ja territoriaalne kohaldamisala“, hõlmavad tingimata müügigarantii tingimusi direktiivi 2011/83 artikli 6 lõike 1 punkti m tähenduses. Peale selle olgu märgitud, et „garantii andja nimi ja aadress“ kuuluvad nende garantii tingimuste hulka, kuna garandi isik ja asukoht annavad vastavalt olukorrale täiendavat asjakohast teavet garantii tingimuste kohta.
- 62 Võttes arvesse ühelt poolt direktiivi 1999/44 artikli 6 lõikes 2 kasutatud sõnade „garantii sisu“ ja „olulised üksikasjad, mida on vaja garantii alusel nõuete esitamiseks“ üldist laadi ning teiselt poolt seal sätestatud elementide näitlikku laadi, ei saa direktiivi 2011/83 artikli 6 lõike 1 punktis m müügigarantiiga seoses kasutatud sõna „tingimused“ käsitada nii, et sellega on hõlmatud üksnes garantii kehtivusaeg ja territoriaalne kohaldamisala või ka garandi nimi ja aadress.

- 63 See mõiste hõlmab tingimata kõiki müügigarantii kohaldamise ja rakendamise tingimusi, kusjuures olgu tuletatud meelde, et nagu nähtub käesoleva kohtuotsuse punktist 53, tuleb lepingueelsed andmed tootja müügigarantii kohta esitada üksnes selleks, et tarbija saaks teha otsuse selle kohta, kas end vastava kauplejaga lepinguliselt siduda või mitte.
- 64 Seega peab kaupleja direktiivi 2011/83 artikli 6 lõike 1 punkti m alusel koostoimes direktiivi 1999/44 artikli 6 lõike 2 teise taandega esitama tarbijale käesoleva kohtuotsuse punktis 53 määratletud tarbija õigustatud huvile vastamiseks kogu teabe, mis puudutab asjaomase müügigarantii kohaldamise ja rakendamise tingimusi, mis, nagu komisjon oma kirjalikes seisukohtades märgib, võib hõlmata lisaks parandamistööde läbiviimise kohale ja võimalikele garantii piirangutele ka garandi nime ja aadressi, nagu märgitud käesoleva kohtuotsuse punktis 61.
- 65 Eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb kolmandale küsimusele vastata, et direktiivi 2011/83 artikli 6 lõike 1 punkti m koostoimes direktiivi 1999/44 artikli 6 lõike 2 teise taandega tuleb tõlgendada nii, et teave, mis tuleb tarbijale tootja müügigarantii tingimuste kohta anda, hõlmab kogu teavet, mis puudutab sellisele garantiile tuginemise ja selle põhjal nõuete esitamise tingimusi, mille alusel saab tarbija teha otsuse selle kohta, kas end vastava kauplejaga lepinguliselt siduda või mitte.

Kohtukulud

- 66 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse liikmesriigi kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulud, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (kolmas koda) otsustab:

- 1. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2011. aasta direktiivi 2011/83/EL tarbija õiguste kohta, millega muudetakse nõukogu direktiivi 93/13/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 1999/44/EÜ ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 85/577/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 97/7/EÜ, artikli 6 lõike 1 punkti m tuleb tõlgendada nii, et tootja antud müügigarantii puhul ei teki kauplejale selles sättes pandud teabe esitamise kohustus ainuüksi selle garantii olemasolu tõttu, vaid üksnes siis, kui tarbijal on õigustatud huvi saada selle garantii kohta teavet, et teha otsus selle kohta, kas end asjaomase kauplejaga lepinguliselt siduda. Selline õigustatud huvi on eelkõige tuvastatav juhul, kui kaupleja teeb tootja müügigarantiist oma pakkumuse keskse või määrava elemendi. Selleks et teha kindlaks, kas garantii kujutab endast sellist kesket või määravat elementi, tuleb arvesse võtta asjaomase kauba pakkumuse sisu ja üldist struktuuri seoses asjaomase kaubaga; seda, kui tähtis on müügi- või reklaamiargumendi seisukohast mainida tootja müügigarantiid; kohta, kus seda on pakkumuses mainitud; sellise eksimuse või segiajamise tõenäosust, mida selle mainimine võib piisavalt informeeritud, mõistlikult tähelepaneliku ja aruka tarbija tajus põhjustada, seoses muude garantii õigustega, mida ta võib teostada, või seoses tegeliku garandi isikuga; seda, kas pakkumuses on selgitusi muude selle kaubaga seotud garantiide kohta või need puuduvad, ning mis tahes muid asjaolusid, mis võivad anda tunnistust tarbijakaitse objektiivse vajaduse kohta.**

- 2. Direktiivi 2011/83 artikli 6 lõike 1 punkti m koostoimes Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. mai 1999. aasta direktiivi 1999/44/EÜ tarbekaupade müügi ja nendega seotud garantiide teatavate aspektide kohta artikli 6 lõike 2 teise taandega tuleb tõlgendada nii, et teave, mis tuleb tarbijale tootja müügigarantii tingimuste kohta anda, hõlmab kogu teavet, mis puudutab sellisele garantiile tuginemise ja selle põhjal nõuete esitamise tingimusi, mille alusel saab tarbija teha otsuse selle kohta, kas end vastava kauplejaga lepinguliselt siduda või mitte.**

Allkirjad